

Etten, 13 augustus 2015,

Raad van State, afdeling Bestuursrechtspraak
i.a.a.: Gemeente Oude IJsselstreek
Ministerie van Economische Zaken

Betreft motivering voorlopige voorziening
Doetinchem-Voorst (380 KV – fase 1), Rijksinpassingsplan DW380 en gecoördineerde
besluiten/Verzoek om voorlopige voorziening, uw nummer 201504697/2/R6

Geachte leden van de Raad van State,

De Stichting Leven met de Aarde en de Stichting Behoud Kemnade en Waalse Water
Vragen, ondanks het besluit van de minister om pas na 16 februari 2016 met de werkzaamheden te
beginnen, toch een voorlopige voorziening aan.

Belang en ontvankelijkheid

De minister heeft, via de Ambtenaar, geadviseerd de Stichting behoud Kemnade en Waalse Water
niet ontvankelijk te verklaren.

De ambtenaar namens de minister geeft als argument dat wij, als familie, meer dan 100 meter van
het tracé wonen. Het is schandelijk dat het kennelijk niet meer mogelijk is in ons land anderen te
helpen, of aan burgerplicht te doen. Hier wreekt zich het afschaffen van de Actio Popularis.
Ook stelt hij dat kan worden betwijfeld of het belang van beide stichtingen wordt geraakt door het
inpassingsplan, nu dit plan geen vestiging van industrie met zich brengt, dan wel een beletsel vormt
voor behoud van huidige natuurwaarden of bevordering van biologische landbouw.
De minister gaat volledig voorbij aan het holistisch karakter van de doelstellingen van beide
stichtingen.

Bovendien kwalificeert de minister het werk voor de Stichting Leven met de Aarde als in hoofdzaak
archiefwerk. Het archiefwerk, zoals de minister dat noemt, is gebaseerd op verwerven en delen van
kennis en communicatie. De minister weet bovendien niet hoeveel tijd besteed wordt aan
belangrijke activiteiten buiten het “archiefwerk”. Bovendien spreekt de minister een negatief
oordeel uit over het belang van archiefwerk waarvan hij de omvang niet eens kan vaststellen. Het
oordeel van de minister is dus zeer discutabel en kan nooit als motief worden gezien de stichting als
niet -belanghebbende te kwalificeren.

Behoud van natuurwaarden, maar ook herstel van wat aan biodiversiteit verloren is gegaan, zijn
belangen waar juist beide stichtingen voor opkomen.

De koeien van onze overbuurman lopen straks tijdenlang onder de hoogspanningskabels door, veel
mensen rijden en wandelen er dagelijks onderdoor. Veel natuurwaarden worden geschaad als de
beoogde lijn doorgaat.

De gemeente Oude IJsselstreek heeft geadviseerd de beroepen van beide stichtingen niet
ontvankelijk te verklaren. Men kenmerkt de Stichting Behoud Kemnade en Waalse Water niet als
belanghebbende, omdat volgens haar statuten deze stichting niet expliciet de belangen van bomen
behartigt. Inderdaad, het gaat de stichting om het belang van alle natuur- en landschapswaarden,
inclusief gezondheid van mens en dier en inclusief het belang van de bomen. Het feit dat het
toepasselijke MER zo beperkt omgaat met natuurwaarden, mag de stichting niet uitsluiten van
beroep vanwege de bredere doelstelling. Het is natuurlijk niet zo, dat het inpassingsplan de
omgeving en haar natuurwaarden alleen schaadt in de bomen en struiken die we er vinden.

B&W Oude IJsselstreek erkennen, gezien haar statuten, dat de Stichting Leven met de Aarde als
belanghebbende wordt gezien. Echter, B&W verweren zich door te wijzen op de veronderstelling

dat het slechts gaat om bomen die omwille van de aanleg en het gebruik van de 380 KV-lijn niet kunnen worden behouden en dat compensatie plaatsvindt. (680 nieuwe bomen en 7,8 ha bos, terwijl 380 bomen en 5,6 ha bos volgens B&W noodzakelijk zijn. Uit deze overweging adviseert men u het beroep van LmdA ongegrond te verklaren. Hier geldt voor ons dezelfde reactie als die op het advies van B&W de Stichting Behoud Kemnade en Waalse Water niet als belanghebbende te zien.

De stichting Behoud Kemnade en Waalse water heeft een uitgebreide doelstelling beschreven, die de minister negeert. Het is daarom een oneigenlijke argumentatie juist wel de Stichting leven met de Aarde en niet de Stichting Behoud Kemnade en Waalse Water, speciaal gericht op de kwaliteiten van dit specifieke gebied (niet alleen het behartigen van het belang van bomen), als belanghebbende te zien.

De natuurwaarden (o.a. CO₂ absorptie) van de te verwijderen natuur is zeer onderschat. En, zo deze al terug kan komen, kost het minstens 30 jaar voor de individuele bomen hun functie volledig kunnen uitvoeren en waarschijnlijk veel langer voor de totaliteit van de aanwezige natuurwaarden van de te kappen bomen, struiken en bossen.

Bovendien wordt de waarde van de aan te leggen lijn nergens duidelijk gekwantificeerd, zowel financieel als qua belang voor de elektriciteitsvoorziening (want inpassing van elektriciteit uit projecten voor vervangbare energie krijgt in het hele inpassingsplan maar één regel, zonder de waarde er van te kwantificeren) als ook qua belasting van de geprojecteerde leiding (deze wordt geschat op 100 – 200 KV).

Kortom, men geeft geen vaste waarde aan het belang en daarom is de noodzaak van dit project zeer betrekkelijk en is het onverantwoord hieronder genoemde waarden te vergelijken en genoemde conclusie te trekken.

De premisse in het inpassingsplan “uitvoering van het project is belangrijker dan de te kappen bomen en struiken” is derhalve een ongefundeerde, en dus onverantwoorde stelling.

Maatschappelijke verantwoording

Wij zien deze voorlopige voorziening niet alleen als een vraag om niet met de werkzaamheden te beginnen alvorens de rechter een uitspraak heeft gedaan. Wij zien deze aanvraag als een signaal om nu eindelijk als verantwoorde beslissers een totaal andere koers te gaan in overeenstemming met de uitspraak gedaan in de zaak tegen de staat door Urgenda.

De overheid zou te weinig doen aan het voorkomen van klimaatverandering.

Zie daartoe het artikel in Trouw van 8 april 2015

<http://www.trouw.nl/tr/nl/13110/Klimaatverandering/article/detail/3946337/2015/04/08/Zo-dwing-je-de-overheid-tot-effectief-klimaatbeleid.dhtml>

en de achtergronden en informatie op de website van Urgenda

<http://www.urgenda.nl/themas/klimaat-en-energie/klimaatzaak/>,

De uitspraak op 24-6-2015 <http://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBDHA:2015:7145>

Het is heel snel 16 februari 2016. De tussentijd zou moeten worden benut om een koers mogelijk te maken die veel meer op verduurzaming van het energiebeleid stuurde dan uitgezet in het inpassingsbesluit. Alle betrokken partijen, initiatiefnemers, ministeries en energiebedrijven, zouden deze periode, en indien nodig langer, moeten benutten om tijdens deze periode een totaal andere orde na te streven, waarin energievoorziening een gepaste plaats inneemt in een algemeen beleid voor duurzaamheid.

De voorlopige voorziening moet worden benut om elkaar die noodzakelijk ruimte te bieden en in alle openheid en waarheid na te streven, te onderzoeken.

Uitspraak 24-6-2015: “De Staat moet meer doen om het dreigende gevaar veroorzaakt door de klimaatverandering te keren, gegeven ook zijn zorgplicht voor de bescherming en verbetering

van het leefmilieu. De effectieve controle op het Nederlandse emissieniveau is een taak van de Staat. Daarnaast zijn de kosten van de door de rechtbank bevolen maatregelen niet onaanvaardbaar hoog. De Staat kan zich niet verschuilen achter het argument dat de oplossing van het wereldwijde klimaatprobleem niet alleen afhangt van Nederlandse inspanningen. Elke vermindering van uitstoot draagt namelijk bij aan het voorkomen van een gevaarlijke klimaatverandering. Nederland zou als geïndustrialiseerd land hierin voorop moeten lopen.

De rechtbank betreedt met dit bevel niet het terrein van de politiek. De rechtbank moet rechtsbescherming bieden, ook in zaken tegen de overheid. Tegelijkertijd moet zij de vrije beleidsruimte van de overheid respecteren. Daarom past de rechter terughoudendheid. Dat is een reden om het bevel te beperken tot 25%, de ondergrens van de norm van 25 tot 40%. “Daarbij komt dat de praktijk van het leven leert, dat mensen in de “vrije markt”, maar ook in alle doen en laten, nemen wat voorhanden is. “Delen” en “maat houden” moeten aangeleerd worden, gaan niet vanzelf. Omdat de aarde beperkt is dient er sturing te zijn vanuit de overheid, om samen werkelijk te delen. Daarbij is inzet van alle communicatieactoren nodig om deze deelcultuur op basis van gelijkwaardigheid, met alle leven, cultureel te borgen. Het is een kwestie van fatsoen om in vrijheid een wisselwerking te realiseren waarin burgers en overheid een betere balans maken in wat vanouds ”de tien woorden” heet, waarop – als het goed is – onze hele wetgeving is gebaseerd. Het mooie is dat energie op den duur onbeperkt voorhanden zal zijn, en ook geen machtsfactor meer kan zijn. Die nieuwe orde, die verandering van paradigma, is complex, maar moet nu opgepakt worden, vandaar deze zeer diepgaande voorlopig voorziening.

Een zoektocht naar waarheid en een implementatie van kennis en inzicht, zonder winstbejag door een enkeling of kleine groep. Vandaar dat deze problematiek rond energievoorziening en de term energiezekerheid een verstrekkende filosofische onderbouwing behoeven, die verder gaat dan energie alleen, maar gevolgen heeft voor onze maatschappij-inrichting.

De ingeving dat er een 380 KV-verbinding bij zou moeten komen is mede geïnitieerd in de zgn. “Crisis- en herstel wet”. Men heeft achterwege gelaten de werkelijke aard van de crisis te duiden en criteria op te stellen over de aard van de crisis (of meerdere crises) en daarom ook geen wijsheid kunnen betrachten bij het inzetten van de vrijgemaakte middelen. De crisis werd en wordt nog steeds gezien als een gebrek aan “groei” - zonder het karakter van deze groei te definiëren - terwijl de niet duurzame groei en de slechte verdeling van wat is en gebrek aan ethische richtlijnen juist de oorzaken zijn van crisis. Hoe besteden we deze gelden werkelijk voor een herstel dat wij allen (democratisch) wensen. Nagelaten is dat wat wij weten, o.a. over gedrag en beweegredenen van mensen en recht, toe te passen.

Een vraag is “hoe onafhankelijk zijn de deskundigen”? Zijn zij beperkt door hun eigen kaders?

De problemen veroorzaakt op aarde, grote kloof tussen arm en rijk, een overvragen van de aarde, klimaatverandering, zijn het gevolg van een zich steeds meer als verkeerd en onhoudbaar manifesterend economisch systeem, gericht op groei, terwijl wij een hersteleconomie nodig hebben. De huidige voornemens om nog meer capaciteit te genereren in het elektriciteitsnet staan haaks op dat wat nodig is voor een duurzame toekomst. Meer capaciteit vraagt om toenemend gebruik van steenkool en gas, terwijl we er juist naar moeten streven minder fossiele brandstof te gebruiken.

Onderzocht dient dus te worden of het huidige systeem van de “vrije” energiemarkt het wel mogelijk maakt de uitspraak van de rechter in de zaak van Urgenda tegen de staat te honoreren.

Wij vragen U in de periode tot 16 februari met betrokkenen te laten bestuderen hoe de energievoorziening weer als ALGEMEEN NUT kan worden gezien, zonder winst oogmerk, en dus met een ander financieel systeem, als ware het een “oorlogssituatie”.

Zie daartoe o.a. de bijdrage van Heidi Leenaarts en ook prof. Herman Wijffels, over een geldsysteem binnen een coöperatieve gesloten orde. Zie <https://www.youtube.com/watch?v=Wih69QxKEho>,

De hoeveelheid CO₂ die wij uitstoten zou volgens de wet met 25 % moeten verminderen. (Wetenschappers weten dat dit veel te weinig is) In feite zou de basislast van het hele net tot de helft terug gebracht moeten worden, waarbij veel beter wordt gebalanceerd en wordt gewerkt met preferente groepen in geval van nodige totaalbeperking. De beoogde 380KV-verbinding noopt niet tot een drastische paradigmawisseling. |

Wij noemen dit omdat op korte termijn meer geld verdienen, ook voor de Nederlandse staat, het belangrijkste argument blijkt voor de aanleg van deze 380KV. Men toont niet aan dat de extra 380 KV-verbinding nuttig is voor inpassen van productie uit de vele initiatieven tot lokale energie opwekking uit zon en wind. De zin: “het onderzoek naar de mogelijkheid van opslag van elektriciteit” wordt niet gevolgd door plannen om dit te realiseren. Dit is juist een prioriteit die thuishoort in de ontwikkeling van de honderden lokale projecten van energieproductie door zon- en windparken.

U kunt daarbij tevens het werk van professor Ewald Engelen betrekken.

Zie bijvoorbeeld <http://www.beroepseer.nl/nl/groepsblog/algemeen/item/1635-ewald-engelen-over-geldspraak-en-hoe-schuld-de-lege-plaats-van-god-heeft-ingenomen?tmpl=component&print=1>, “Hoe de taal van het geld onze ziel aanvreet”, maar ook kun je hier duiden “hoe de taal van het geld waarheid versluiert”.

Wij vragen uw raad via integrale benadering van alle wetgeving, in samenspraak met andere wijze rechtsgeleerden, de ministeries van Economische Zaken en Financiën een opdracht te geven om de paradigmawisseling die nodig is te formuleren en wèl in te zetten. Daarbij zijn de mens en haar handelen deel van de natuur. U kunt en dient hun verantwoordelijkheid te ondersteunen door volledige accountability te eisen. Daarbij dient men moderne ICT-technieken toe te passen, zodat niet de grove opwekking van “grijze stroom” doorgaat, maar een verfijning ontstaat in de energiewereld. Wij denken daarbij aan het duiden van specifieke energie d.m.v. GPX,(green power eXchanger). Onderzoek is nodig om te weten hoe het komt dat deze technieken niet worden toegepast.

Het energievraagstuk moet integraal worden gezien. Vandaar ook noemen wij de kloof tussen arm en rijk. Binnen elke sector van het huidig systeem speelt die vraag om rechtvaardiging van de groeiende kloof tussen arm en rijk, en nergens valt die rechtvaardiging te vinden.

Dit project 380 KV staat symbool voor andere processen van grootschaligheid en megalomaan denken. Een grove fout in de huidige cultuur. Vergelijkbaar met FIRA en Betuweroute, gebaseerd op wensscenario's voor een energievoorziening voor een mensheid.

De voorlopige voorziening moeten worden ingezet om vanaf **nu** tijd vrij te maken om een integraal beeld te genereren betreffende oorzaken en gevolgen van alle mogelijke scenario's om meer niet-fossiele en niet-nucleaire energie in het net te vervoeren, in plaats van meer en meer nog steeds vervuilende elektriciteit, voornamelijk uit kolen- en biomassa centrales.

Ook wanneer wind op zee deze taak overneemt, is het haalbaar en nodig te werken aan een zo laag mogelijke basislast.

Voordat de minister en de netbeheerder (in samenhang met alle energiebedrijven) nog meer inzetten op dit ouderwetse systeem is het dus zaak om volledig pas op de plaats te maken, alle betrokkenen de gelegenheid te bieden zich te heroriënteren.

Alleen zo kan de nodige paradigmawisseling worden bereikt, waarbij ook alle mensen zich bewust worden van hun relatie met energie. Tot nu toe was het knopje aan, lampje aan. Dit is veel te “makkelijk”, en weinig meevoelend met de werkelijkheid achter die enorme wereld van energieopwekking en verbruik. Daarbij dient een combinatie te worden gemaakt met een ander

geldsysteem, dat niet gebaseerd is op groei, maar op stabiliteit, dat niet gebaseerd is op nog meer verbruik, maar op het zoeken naar een werkelijk optimum. Geef alle wetenschappers waar tot nu toe niet naar wordt geluisterd een mogelijkheid tot 16 februari om hun verhaal te doen.

Wij noemen speciaal Jeremy Rifkin <http://thethirdindustrialrevolution.com/>, Uit de Nederlandse versie van zijn boek “De derde Industriële Revolutie” (uitgeverij Nieuw Amsterdam ISBN9789045815083)) is ook hoofdstuk vijf aan te raden, waarin o.a. “de oude energielobby levert zijn laatste veldslag”

Nut en noodzaak

Bekend is dat op dit moment onze energieproductie en de netcapaciteit meer dan het dubbele zijn van de normale belasting van het net.

Het rapport “Maatschappelijke kosten en baten van intelligente netten”, (Kema en MKBA januari 2012) geeft naast kosten en baten van deze netten ook een “advies” inzake de toename in capaciteit die nodig zou zijn, zie pagina 40 van het rapport. Onderzocht zou moeten worden waar deze redenering op is gestoeld, omdat bij een verminderde energievraag en een evenwichtiger verdeling van het gebruik en opwekking, en de inzet van preferente groepen, het toch logisch is dat de basislast omlaag kan.

De waarde van de 380 KV-lijn is mede afhankelijk van de vraag of, en zo ja in hoeverre, export en import naar en uit Duitsland aan de orde zullen zijn, naast de vraag of de huidige overcapaciteit van de Nederlandse productie en ons net waarschijnlijk te eniger tijd onvoldoende zullen zijn. Daarbij speelt de vraag een grote rol hoe men denkt lokaal opgewekte vervangbare stroom op te slaan op locatie of regionaal, om hoeveel capaciteit het daarbij in totaal gaat en om de vraag hoe deze energie in het landelijk net kan worden ingepast.

De behoefte aan versterking van de interconnectiviteit is zeer waarschijnlijk onzeker en derhalve is het belang van dit project volkomen onduidelijk.

Wij stellen dat het veel urgenter is financiën beschikbaar te stellen voor het faciliteren om lokale projecten te stimuleren voor opwekking van vervangbare energie en voor inpassing in het net middels slimme netwerken dan nu te beslissen onze interconnectiviteit met het Duitse net te versterken.

We horen de minister de laatste dagen zeggen i.v.m. zijn wens ook de moeilijk te exploiteren kleine gasbronnen in de Noordzee te exploiteren, dat wij wat betreft energie “onafhankelijk willen zijn van andere landen”. Dit is een nieuw geluid. Het is daarom gerechtvaardigd ook andere landen die wensen onafhankelijke te zijn van andere landen, dit te gunnen. Deze uitspraak heeft verstrekking gevolgen voor alle handel.

Nut en noodzaak van de lijn zijn niet aangetoond.

De aanleiding om de lijn aan te leggen is de wens meer energie te verhandelen.

Dit moge een ongebruikelijk argument voor een ongebruikelijk manier van “Voorlopig Voorzien” lijken, dit voorzien houdt in het regelen en coördineren van een tot nu toe nagelaten noodzakelijke integrale afstemming van kennis en ervaringen om een paradigmawisseling mogelijk te maken, in een andere energetisch – economische orde te geraken, waarbij ook de staat (wij allen) niet meer afhankelijk is van niet-duurzame (groei) systemen, ook een wereld waarin minder grenzen zijn. De statuten van de Stichting Leven met de Aarde (samenhang van economische, sociale, ecologische en spirituele aspecten) zijn dus zeer relevant voor dit project en ons beroep dient derhalve als gegrond te worden gezien.

U weet als geen ander op welke wetten en ondertekende verdragen wij ons kunnen beroepen. Het gaat o.a. om de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Daaruit blijkt dat de afschaffing van de Actio Popularis niet gerechtvaardigd is. Het niet ontvankelijk verklaren van wie ook maar

die in beroep gaat, tegen welke beslissing dan ook is niet rechtvaardig en in tegenspraak met de UVRM . <http://www.amnesty.nl/mensenrechten/encyclopedie/universele-verklaring-de-rechten-de-mens-uvm-volledige-tekst>

Ons huidig rechtssysteem blijkt mede gebaseerd op een wij – zij denken. Het idee dat er geen gemeenschappelijk belang kan zijn. Bij de politiek democratisch besloten beslissingen, (na dialoog met kennis van alle feiten en ervaringen) met in acht neming van de grondrechtelijke integriteit van alle leven, is onze regering slechts uitvoerend. Nu is geen geïnformeerde democratie mogelijk wegens noodzaak tot rendement en de invloed van Lobby. In het nieuwe (rechts)stelsel wordt uitgegaan van het feit dat mensen wel in staat zijn zich deel van een geheel te weten. “Als één deel lijdt, lijden alle delen”

Met de meeste hoogachting groetend,

A. Visscher en E Visscher-Endeveld
namens St Leven met de Aarde en St Behoud Kemnade en Waalse Water

Warmseweg 22
7075 EL Etten
tel 0315-341052

Te raadplegen: Ewald Engelen, Heidi Leenaarts, Marjan Minnesma,
Herman Wijfels, Jeremy Rifkin en anderen.